

Dia 24 d'octubre de 2021. Gandesa
Lloc: a determinar segons les circumstàncies
de la COVID-19

MATÍ

Ponències

Taula presidida pel senyor Pere Rams Folch, del Patronat pro Batea

9.00 h «La memòria històrica», a càrrec del senyor Josep Cruanyes Tor, de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics.

9.40 h «Un territori devastat. Els danys de guerra a les Terres de l'Ebre», a càrrec del doctor Oriol Dueñas Iturbe, de la Universitat de Barcelona.

10.00 h Comunicacions.

11.00 h Clausura a càrrec de la senyora Lourdes Ciuró Buldó, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya; el senyor Carles Luz Muñoz, alcalde de Gandesa, i la senyora Neus Sanromà Samper, presidenta del Consell Comarcal de la Terra Alta.

11.15 h Conferència de clausura: «D'un passat violent a un futur en pau», a càrrec del doctor Juan Manuel Jiménez Robles, de la Universitat de Leeds (Regne Unit).

12.00 h Acte de l'Associació d'Aviadors de la República.

13.00 h Cloenda.

Informació i inscripció:

Oficina de turisme
i Centre d'Estudis de la Batalla de l'Ebre
Tel.: 977 420 910 – A/e: turisme@gandesa.cat

Comitè científic

Director: Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya

Secretari: Ramon Gironès Blanch, historiador

Vocals: Xavier Baró Queralt i Xavier Garí Barberà, de la Universitat Internacional de Catalunya

Ajuntament
de Gandesa

Ajuntament
de Tortosa

Universitat Internacional
de Catalunya

Centre d'Estudis de la
Batalla de l'Ebre

Amb el suport de:

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Institut
d'Estudis
Catalans

I CONGRÉS INTERNACIONAL «LA GUERRA CIVIL A LES TERRES DE L'EBRE (1936-1939)»

Tortosa (Baix Ebre)
24 de setembre de 2021

Gandesa (Terra Alta)
22, 23 i 24 d'octubre de 2021

Organització

Ajuntament de Gandesa
Ajuntament de Tortosa
Universitat Internacional de Catalunya
Centre d'Estudis de la Batalla de l'Ebre

Programa

Dia 24 de setembre de 2021. Tortosa

Lloc: Aula Didàctica del Museu de Tortosa

TARDA

18.00 h Presentació del congrés, amb la presència del representant de l'Ajuntament de Tortosa; el senyor Carles Luz Muñoz, alcalde de Gandesa; la senyora Victòria Almuni Balada, directora dels Serveis Territorials de Cultura a les Terres de l'Ebre, i el doctor Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya.

Taula moderada pel senyor Ramon Gironès Blanch, historiador

18.30 h «Més enllà de Hemingway: corresponsals de guerra a Tortosa», a càrrec del senyor Roc Salvadó Poy, historiador.

19.15 h «Civils evacuats, a la muntanya i al Delta», a càrrec del senyor Andreu Caralt Giménez, historiador i corresponsable de Terra Enllà.

Dia 22 d'octubre de 2021. Gandesa

Lloc: a determinar segons les circumstàncies de la COVID-19

TARDA

16.00 h Inauguració a càrrec del senyor Carles Luz Muñoz, alcalde de Gandesa; el doctor Alfonso Méndiz, rector de la Universitat Internacional de Catalunya; el representant de l'Ajuntament de Tortosa; la senyora Neus Sanromà Samper, presidenta del Consell Comarcal de la Terra Alta, i la senyora Noemí Llauredó Sans, presidenta de la Diputació de Tarragona.

16.15 h Conferència inaugural: «Visió crítica de la Guerra Civil», a càrrec del doctor Josep M. Solé Sabaté, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Ponències

Taula presidida pel doctor Josep M. Solé Sabaté, de la Universitat Autònoma de Barcelona

17.15 h «La premsa i la batalla de l'Ebre», a càrrec del doctor Daniel Arasa Favà, periodista.

17.55 h «L'Escola Popular de Guerra de la Generalitat de Catalunya», a càrrec del senyor Joan Villarroya Font, de la Universitat de Barcelona.

18.35 h «Els brigadistes a la batalla de l'Ebre», a càrrec de la doctora Maria Lourdes Prades Artigas, de la Universitat de Barcelona.

19.15 h Visita comentada per la ciutat de Gandesa, a càrrec del senyor Anton Monner Estopinyà, historiador i cronista.

Dia 23 d'octubre de 2021. Gandesa

Lloc: a determinar segons les circumstàncies de la COVID-19

MATÍ

Ponències

Taula presidida pel doctor Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya

9.00 h «Els Fets de la Fatarella», a càrrec de la senyora Maria Jesús Ardèvol Gironès, periodista.

9.40 h «La tumba del fascismo italiano: los brigadistas albaneses en la Guerra Civil. El caso de Petro Marko», a càrrec de la doctora Anastasi Prodani, de la Universitat de Tirana, i del doctor Xavier Baró Queralt, de la Universitat Internacional de Catalunya.

10.20 h «Les fosses comunes de la batalla a les Terres de l'Ebre», a càrrec de la doctora Queralt Solé Barjau, de la Universitat de Barcelona.

11.00 h «Els bombardejos de l'aviació italiana a Catalunya durant la Guerra Civil espanyola», a càrrec del doctor Edoardo Mastrorilli, historiador.

11.40 h «Servei de vigilància antiaèria, refugis i defensa contra aeronaus a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre», a càrrec del senyor Josep Maria Pérez Suñé, historiador del Patronat pro Batea.

12.15 h Visita comentada per l'emplaçament Estaquets, de la Posició de Caseres, al sector de Gandesa de la línia fortificada del Cinca, a càrrec del senyor Pere Rams Folch, del Patronat pro Batea.

TARDA

Ponències

Taula presidida pel doctor Xavier Garí de Barbarà, de la Universitat Internacional de Catalunya

16.00 h «La línia fortificada del Cinca», a càrrec del senyor David Tormo Benavent, historiador.

16.40 h «Els quàquers i el pacifisme en la Guerra Civil a Catalunya», a càrrec de la senyora Gemma Caballer Albareda, de la Universitat de Barcelona.

Taula presidida pel senyor Ramon Gironès Blanch, historiador

17.20 h «L'aviació a la batalla de l'Ebre», a càrrec del senyor Ramon Arnabat Mata, de la Universitat Rovira i Virgili.

18.00 h «La tercera via en la Guerra Civil espanyola: era possible la pau?», a càrrec del doctor Xavier Garí de Barbarà, de la Universitat Internacional de Catalunya.

18.40 h «Una consecuencia más de la batalla del Ebro: la intervención franquista de bienes abandonados en la provincia de Granada a partir de noviembre de 1938», a càrrec del doctor Antonio Sánchez Aranda, de la Universitat de Granada.

19.30 h Taula rodona moderada pel senyor Joan Antonio Montaña, president de l'Associació del Poble Vell de Corbera d'Ebre.